

Handlingsplan - Familjecentrat arbetssätt

Askim-Frölunda-Högsbo

2019-04-04

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2017-12-05	1:1	Utkast till referensgrupp	Elin Lingman
2018-01-02	1:2	Första utgåva	Elin Lingman
2018-02-02	1:3	Redigerad efter NOSAM ½	Elin Lingman
2019-04-04	1.4	Redigerad inför beslut i NOSAM	Elin Lingman

Innehåll

1	Inledning	3
1.1	Familjecentrerat arbetssätt	3
1.1.1	Definition	3
1.1.2	Tillämpning	3
1.1.3	Aktuell situation i stadsdelen	4
1.2	Dokument	4
1.2.1	Styrdokument	4
1.2.2	Kartläggningar	5
2	Mål	5
2.1	Övergripande mål	5
2.1.1	Inriktning	5
2.1.2	Målgrupp	5
3	Samverkan	6
3.1	Organisation/verksamhet	6
3.2	Arena Axelhuset	6
3.3	Arena Förskola	7
3.3.1	Föräldrautbildning	7
3.3.2	Barnhälsoteam	8
3.4	Arena Pilegården	8
3.5	Arena Saknad	8
3.6	Samverkanspart Folkandvården	8
4	Budget	8
4.1	Resurser	9
4.1.1	Fördelning av resurser	9
5	Aktivitetsplan	9
5.1	Aktivitetslista	9
5.2	Uppföljning av plan	9

Kontaktuppgifter

Elin Lingman
elin.lingman@afh.goteborg.se
0728-56 67 51

Familjecentrerat arbetssätt
Nymilsgatan 2
421 21 Göteborg

1 Inledning

1.1 Familjecentrerat arbetssätt

Familjecentrerat arbetssätt (FCA) - ska vara en grund och strategi för att nå målet ”alla barn ska lyckas i skolan”. Allt handlar om att kunna ge tidiga insatser i tidiga år för de som behöver det och generella insatser för samtliga barn och deras familjer.

1.1.1 Definition

Temagrupp Barn och Unga enades den 2013-05-30 om definitionen av familjecentrerat arbetssätt gällande generella insatser och första linjens vård och behandling. Samarbetet och samordningen mellan stadsdelsförvaltningens och hälso- och sjukvårdens verksamheter som vänder sig till barn, ungdomar och familjer ska präglas av ett familjecentrerat arbetssätt. Målet är att förbättra uppväxtvillkoren för barn och unga genom att stärka familjen.

Ett familjecentrerat arbetssätt avser att insatser för barn och unga tar sin utgångspunkt i hela familjen och deras levnadsvillkor. Familjerna eller barnet/den unge ska alltid uppleva att de kommit rätt med sina frågor.

Ett familjecentrerat arbetssätt kännetecknas även av:

- hälsofrämjande perspektiv där människors styrkor lyfts fram och tas tillvara
- barnets/den unges bästa sätts i främsta rummet
- vårdnadshavarna ses som barnets/den unges viktigaste resurser
- det sociala nätverket runt barnet/den unge ses som viktig resurs för den unge
- arbetssättet anpassas utifrån barnet/den unges mognadsgrad
- gränsöverskridande samverkan där verksamheterna sätter barn-, ungdoms- och familjeperspektivet främst

Barnet/den unge ses som en kompetent och resursstark individ med rätt till delaktighet och inflytande i alla beslut som rör dem, samtidigt som barnet/den unge behandlas som mer sårbara än vuxna och vid behov får tillgång till skydd och stöd.

1.1.2 Tillämpning

Familjecentrerat arbetssätt ska tillämpas av alla verksamheter inom kommun/stadsdel och hälso- och sjukvården, även i de områden där samlokalisering saknas. Samverkan mellan VGR, SDF AFH och civilsamhället ska verka för att barn och deras familjer får rätt stöd i rätt tid. Samverkan ska ske på både generell och individuell nivå. Målet är att skapa så goda förutsättningar som möjligt så att barn kan växa upp under gynnsamma förhållanden tillsammans med trygga vuxna.

De verksamheter som har uppdrag att verka för barn och föräldrar, ska ha god kunskap om de insatser som finns i AFH och dess kontaktvägar för att snabbt länka familjen till rätt instans. Verksamheterna ska genomsyras av gränsöverskridande samverkan där man sätter barn- och familjeperspektivet främst.

I det fortsatta utvecklingsarbetet med det familjecentrerade arbetssättet så är det viktigt att verksamheterna som berörs har förtroende för varandra.

Förutsättningar för detta ges genom ett systematiskt, fortlöpande arbete kring samverkan innehållande kunskapsspridning och kompetensutveckling.

1.1.3 Aktuell situation i stadsdelen

Ett familjecentrerat arbetssätt finns redan i AFH och mycket av arbetet håller hög kvalitet. Med tanken på den framtida omorganiseringen av förskola och skola så är det läge att säkra upp det arbetet, se till att all samverkan som fungerar även tar sig genom omorganiseringen. I enighet med de förslag, beskrivningar och vägledningar (se lista på dokument under 1:2) som tagits fram centralt så är navet för det familjecentrerat arbetssättet Familjecentralen Trädet. Det är en verksamhet med en välfungerande samverkan. Erfarenheterna som personalen i huset bär på är grunden för det familjecentrerade arbetet som dagligen sker där. Familjecentralen ska alltså vara navet och verksamheterna som vi ska kroka arm med är exempelvis öppna förskolan Axel, förskolor, IFO, stadsdelens övriga verksamheter, tandvården och vårdcentralerna.

Under året har stadsdelen, förutom det som sker i det dagliga arbetet i verksamheter som arbetar med familjer, även givit ut föräldraguiden och marknadsfört den på olika arenor, det har även anställts en koordinator, med uppdraget att driva och utveckla det familjecentrerade arbetet samt med uppdrag att vara samordnare på Familjecentralen Trädet.

1.2 Dokument

Här listas de dokument som ligger till grund för arbetet med implementering av det familjecentrerade arbetssättet i AFH.

1.2.1 Styrdokument

Styrdokument som ligger till grund för handlingsplanen är:

- Budget för hälso- och sjukvårdsnämnd (HSNG)
- Budget för Göteborgs Stad
- Avsiktsförklaring – Familjecentrerat arbetssätt och familjecentraler i Göteborg
- Vägledning – Familjecentrerat arbetssätt och familjecentraler i Göteborg
- Avtal om familjecentrerat arbetssätt och familjecentraler i Askim-Frölunda-Högsbo

1.2.2 Kartläggningar

- Kartläggning av hälsofrämjande arenor/mötesplatser för familjer inom det familjecentrerade arbetssättet i Göteborgs Stad
- Kartläggning av föräldrastödsprogram inom Göteborgs Stad

Övergripande mål familjecentrerat arbetssätt

” att alla barn ska lyckas i skolan ”

2 Mål

2.1 Övergripande mål

Det familjecentrerade arbetssättet är en av flera inriktningar i Jämlikt Göteborgs fokusområde 1; Ge varje barn en god start i livet”. Det övergripande målet för familjecentrerat arbetssätt är att alla barn ska lyckas i skolan.

Delmål beskrivs i aktivitetslistan under punkt 5:1.

2.1.1 Inriktning

Inriktningen är att utifrån hela familjens livssituation främja god hälsa och förebygga ohälsa hos vårdnadshavare och barn genom stöd och tidiga insatser.

2.1.2 Målgrupp

Målgruppen för det familjecentrerade arbetssättet är blivande föräldrar, barn från -9 månader till 12 år och deras vårdnadshavare samt de verksamheter som är till för dessa.

2.1.3 Avgränsning

I handlingsplanen omnämns enbart de arenor och samverkanspartners som koordinatörn kommer arbetas mer intensivt med. Detta innebär inte att andra aktörer i regionen och kommunen inte ska utvecklas i det familjecentrerade arbetet. NOSAM har även valt att avgränsa arbetet till en början genom att arbeta med familjer som har barn upp till 6 år. Detta också för att starta igång och få en skjuts i arbetet, tanken är att det på sikt spiller över och även gynnar de verksamheter som möter familjer med barn över 6 år.

3 Samverkan

I vägledningen beskrivs barnhälsovården/vårdcentralen, mödrahälsovården, familjecentraler, socialtjänst, Skola/elevhälsa, Ungdomsmottagning, Barn- och ungdoms psykiatri/Barn- och ungdomsmedicin/ Barnhabiliteringen/ specialistcentrum barn och unga samt förskoleverksamheterna som de verksamheter som är viktiga i arbetet för att alla barn ska lyckas i skolan. Denna handlingsplan är ett levande dokument och de arenor som fokuseras på i början beskrivs nedan.

3.1 Organisation/verksamhet

För att det familjecentrerade arbetssättet ska ta fäste krävs en organisering som är stabil, trygg och angelägen. Det är viktigt att utbilda och informera inom stadsdelen och regionens berörda verksamheter så att alla känner till begreppet FCA och kompetensutveckla vidare inom de områden där det behövs mer kunskap.

Styrgrupp för det familjecentrerade arbetet är NOSAM Barn och Unga i AFH. Styrgruppens uppdrag är att ge arbetet mandat. Så att koordinatören och andra nyckelpersoner kan driva arbetet framåt. En tät dialog krävs och ett forum för att ta upp frågor utanför de planerade mötena. NOSAM Barn och unga i AFH ses 3 gånger per termin. Det är för sällan för att få fart i arbetet. Här måste NOSAM fundera kring hur de rent praktiskt ska driva arbetet och vilket mandat som ges till koordinatören.

Koordinatören arbetar med uppdraget och har till sin hjälp en referensgrupp. Referensgruppens syfte är att stödja utifrån de olika professionerna samt fungera som bollplank i det utvecklingsarbete som koordinatören ska leda.

Referensgruppen har följande sammansättning

- Utvecklingsledare folkhälsa
- MLA, medicinskt ansvarig sjuksköterska
- Chefen för stöd och utveckling förskola
- Chefen för stöd och utveckling skola
- Chef för IFO
- Regionen har ännu ingen representant

3.2 Arena Axelhuset

Axelhuset är ett lokalt kulturhus som arbetar med en trivsamt mötesplats för alla åldrar. I huset finns bibliotek, öppen förskola, fritidsverksamhet, samlingslokaler, föreningar och kafé. Axelhuset är en arena som i stor utsträckning arbetar familjecentrerat, inte minst utifrån att de arbetar över generationer.

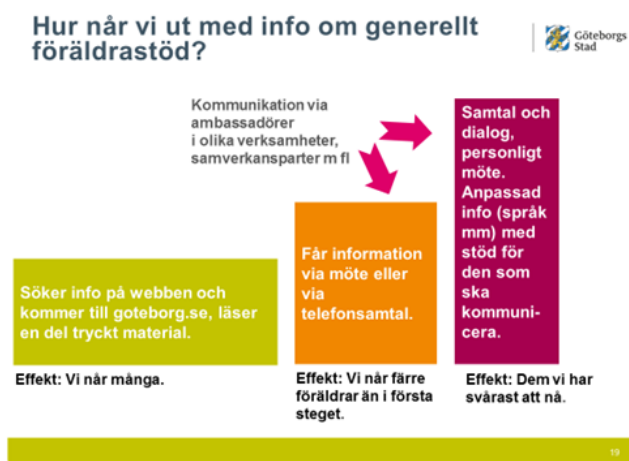
Oftast är det inga åldersgränser kopplade till aktiviteterna, utan den som anser aktiviteten vara intressant är välkommen att delta. Det är också sällan förenat med kostnad, med undantag för fika till självkostnadspris.

Verksamheten har kommit lång väg i det familjecentrerade arbetssättet och det skulle vara intressant att testa ett avtal för familjecentrerat arbete i axelhuset. Idag sker all samverkan automatiskt och utan styrning från specifikt avtal.

Utifrån de erfarenheter som finns från det familjecentrerade så sätter ett avtal ytterligare tyngd och vikt i verksamhetens samverkansformer, och inte minst så kräver det ett engagemang på flera nivåer i organisationerna. Så hur skulle ett avtal för axelhuset kunna se ut? Vilka samverkansparter skulle i så fall ingå? Framförallt, skulle verksamheterna som finns i huset idag vara intresserade av ett sådant utvecklingsarbete? Dessa frågor ska undersökas under våren 2018.

3.3 Arena Förskola

Hur skulle AHF kunna arbeta med att erbjuda samverkan mellan föräldrar och förskolor? Efter ett samtal med förskolelärare kom idén att med hjälp av student intervjuar föräldrar till barn i förskolan och skolan intervjuas för att ta reda på vilket stöd och på vilket sätt de vill ha stöd och information. Idag finns Hjärntorget och föräldramöten som de främsta arenorna för information från förskolan till föräldrarna. Men skolan uppfattar det som att de föräldrar som man vill nå men som inte nås inte kommer på föräldramöten och inte heller går in på Hjärntorget. Detta är ett utvecklingsarbete som skulle kunna arbetas intensivt med under 2018. I kartläggningen om Föräldrastöd finns detta beskrivet se bild till höger och utifrån den bör stadsdelen AFH arbeta vidare med frågan hur vi når dem vi har svårast att nå.

3.3.1 Föräldrautbildning

Utifrån kartläggningen av föräldrastödsprogram i stadsdelarna framkom att alla stadsdelar behöver arbeta vidare med att erbjuda det generella föräldrastödet mer brett. I AFH har vi inte erbjudit föräldrastödsprogrammet ABC, alla barn i

centrum, utan valt andra. Nu ska alla stadsdelar arbeta tillsammans med ABC så AFH måste se över möjligheterna för stadsdelen att implementera ABC.

3.3.2 Barnhälsoteam

I AFH så har det utvecklats ett koncept för att arbeta mer främjande och förebyggande på enhetsnivå med barnhälsoarbetet. Modellen går under namnet BBM – Barnets Bästa Möte och testas i Billdal. För att ta ett samlat grepp kring hela arbetet med att utveckla barnhälsoarbetet även på en mer övergripande nivå kommer Chefen för stöd och utveckling förskola och koordinatören gemensamt att se över alternativ för struktur på barnhälsoteamen som kan implementeras i hela stadsdelen. Runt om i Göteborg finns olika strukturer att studera för att sedan bygga en struktur i AFH.

3.4 Arena Pilegården

Pilegården är ett område med stora behov, låg socioekonomi och skolan visar på stort behov hos familjerna. Det är för dessa familjer otillgängligt att ta sig till FC Trädet, så här behöver det göras en lokal anpassning. I arbetet ska det ses över möjligheter till att använda lokalen – Pilegården som arena/mötesplats för familjecentrerat arbete i Askim. Men också ta in kunskap om behovet, såväl via de studier och den statistik som finns, men också hos dem vi är till för och de verksamheter som möter familjerna.

3.5 Arena Saknad

Kartläggning av hälsofrämjande arenor/mötesplatser för familjer inom det familjecentrerade arbetssättet i Göteborgs Stad lyfter fram Billdal där vi saknar mötesplats med regelbunden familjestödande aktivitet. Billdal har enligt kartläggningen 1000 barn vilket visar på en hög barntäthet. Det är viktigt i arbetet med FCA att nå den stora massan av befolkningen vilket gör detta till ett prioriterat område att arbeta med.

3.6 Samverkanspart Folk tandvården

Utöka samverkan med folk tandvården. Folk tandvården träffar alla barn i stadsdelen och anmäler till socialtjänsten om barnen inte kommer på kontrollerna. Detta gör att de har en hög täckningsgrad och är en viktig aktör i arbetet att nå dem som vi normalt sett har svårt att nå. Kontakt har tagits och samverkan har påbörjats.

4 Budget

Se detta som en sammanfattning, mer detaljerad budget finns i bilaga 1.

4.1 Resurser

Finansiering för arbetet med FCA regleras i avtalet ”Avtal om familjecentrerat arbetssätt och familjecentraler i AFH 2019–2020” med diarienummer HSNG 2016–00473.

Total finansiering i detta avtal 880 tkr. Det innebär 440 tkr per år för HSNG och 440 tkr per år för SDN.

Principen för finansieringen är 50/50-principen vilket innebär att HSNG och SDN står för var sin lika stor del av den totala finansieringen i avtalet.

4.1.1 Fördelning av resurser

Koordinator 658 tkr

Kompetensutveckling totalt:

Övriga kostnader:

Se separat budgetfil i bilaga

5 Aktivitetsplan

5.1 Aktivitetslista

Uppdateras i separat Excel fil (bilaga 1).

5.2 Uppföljning av plan

Handlingsplanens arbete kommer att följas upp med hjälp av aktivitetslistan. I det Excel dokument som är bilaga 1 finns kolumn för status på arbetet och en notis om hur aktiviteten ska följas upp.

Varje år kommer även en sammanställning och uppföljning att göras för att rapporteras in till såväl Västra Götalandsregionen som till Göteborgs Stad, i den uppföljningen kommer planens Excel dokument att fungera som underlag.